

İş dünyası, 'kur fırtınasında' nasıl bir sınav verdi?

EKONOMİDE SAĞDUYU
Sadi Özdemir
sadi.ozdemir@dunya.com

İsmail Güllü
Erdal Bahçivan

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı **İsmail Güllü**'nin, Türk Lirası çok hızlı değer kaybederken medyaya yansıyan sözleri şöyleydi: **"Bir puanlık faiz indirimi karşısında Türk Lirası'nın bu kadar değer kaybetmesini de anlamakta zorluk yaşıyoruz."** Muhafif medya bu sözleri **"müstezhi ifadelerle"** haberleşti. "Dolar yükseldikçe ihracatın artacağını bilen TİM Başkanı, faiz düşünce doların yükseleceğini bilemedi" ya da "Bir güler misin misin ağlar mısın haberi" gibi başlıklarla Başkan **Güllü**, **'doların yükselmesine anlam verememesine anlam veremeyenlerin'** hedefi oldu. Tabii ki kendisine karşı bu alaycı yaklaşımın temelinde **Güllü**'nin, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a yakın bir iş insanı oluşunun etkisi büyüktü.

Sonuçta, kim ne derse desin, 18 liraya kadar yükselen doların "TL mevduatına kur garantisi verilmesiyle 12 liranın altına çekilmesi" Başkan **Güllü**'yi haklı çıkarmış gibi görünüyor. Aynı günlerde, **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan** ise **sanayiciler** adına kaygılı ifadelerle konuştu. Bazı çevreler **"Sonunda sanayici de isyan etti. İSO Başkanı AK Parti ve Erdoğan'a karşı sert çıktı, mücadele başlattı"** diyerek çok sevindi. Ancak **Bahçivan**'ın konuşmasını iyi dinleyenler asıl amacının sadece muhalefet yapmak olmadığını, 2002'den beri (AK Parti iktidarında) sağlanan ekonomik kazanımların kaybedilmesi ve finansal istikrardan yoksun (Faiz, enflasyon ve kur artışlarının yıllık yüzde 100'lere yakın seyrettiği) 1990'lara dö-

nülmesi kaygısıyla böyle bir konuşma yaptığını anlayabiliyordu. **İSO Başkanı Bahçivan**, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın **'Kur garantili TL mevduatı'** uygulamasını açıklamasından sonra müzmin muhalifleri hayal kırıklığına uğratan pozitif bir açıklama da yaparak amacının **'finansal istikrarın sağlığı için önemini her daim ortaya koymak'** olduğunu netleştirdi. Bence, her iki başkanın da piyasaların hipertansiyon yaşadığı günlerde söyledikleri doğruydular. Biri, Türkiye ekonomisine güveninden dolayı kurlardaki aşırı bozulmanın anlamsızlığını ifade ederken, diğeri **'kazanımların ve istikrarın'** devamı için cesaretle fikrini söyledi.

Mevduata kur garantisi enflasyonu çok mu artırır

Bu arada **'faiz enflasyon'** tartışmasında **'enflasyonu faiz azdırmaz, faiz enflasyonun altına indirirsen atak yapacak kurlar (dolar) azdırır'** diye sesini çok yükseltenler, şimdi de **'TL mevduatına kur garantisi enflasyona yol açar'** diyor. Bence sakinleşmiş kurun enflasyona etkisi minimum seviyeye iner. Bizim enflasyonu 'en çok yükseltenler listesi' yapsak herkes listenin başına 'kurlardaki aşırı yükselişi' koyar. Çünkü bu, her atakta kanıtlanmış acı bir gerçektir. Dolayısıyla **'mevduata kur garantisinin enflasyona etkisi teorisi'** her açıdan zayıf ve zorlama kalıyor. En azından listenin sonunda yer bulabilir. Şu sıralar enflasyonda kur ya da faiz dışında asıl büyük etken ise **'küresel yüksek enflasyonun bizimize güçlü katkısı'** olsa gerek. O konuda yapılabilecekler ise maalesef sınırlı.

Balıkçılar kralı gençleri 'dümen'e' alıştırıyor

Türkiye'nin en çok deniz ürünü (balık ağırlıklı) ihracatçısı unvanını yıllardır kimseye kaptırmayan **Sagun Group** Yönetim Kurulu Başkanı **Ahmet Tuncay Sagun**, çocukları **Oğulcan** ile **Nazlıcan**'ın yetki ve sorumluluklarını hem şirketlerinde hem de sektör örgütlerinde artırıyor. **Tuncay Sagun**, dedesi **Hüseyin Sagun**'un 1950'li yıllarda Samsun'da eski takalarla başladığı balıkçılıkta, babası **Kemal Sagun**'dan üçüncü kuşak olarak devraldığı şirketi, onlarca gemisiyle açık denizlerde avlanan, yurt dışında yatırımları olan, 1000'e yakın istihdama sahip dev bir **sanayi** ve ihracat grubuna dönüştürmeyi başardı. **Sagun Group**, Avrupa, Orta Doğu ülkeleri ve Japonya'dan ABD'ye kadar 35 ülkeye balık, mantar, deniz salyangozu, karides, yeğenç ve kurbağa gibi ürünler ihraç ediyor. Uzun yıllar başkanlık yaptığı İstanbul Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği (İSHİB) Başkan Yardımcılığı görevini de halen sürdüren **Tuncay Sagun** şöyle konuştu: **"Gençlerin hem ticaret hayatında hem iş dünyası örgütlerinde öne çıkması lazım. Ben de iş hayatında ve**

Sagun Group Yönetim Kurulu Başkanı
A. Tuncay Sagun ailesiyle birlikte.

sektör için önemli kurumlarda oğlumu ve kızımı destekliyorum. **Oğulcan**, İSHİB'de yönetim kurulu üyesi oldu, İTO ve DEİK'te de görevleri var. **Nazlıcan** da Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği'nde yönetim kurulu üyesi. Ben buralardaki görevlerimden artık çekiliyorum. Şirketlerimizde de onların yetki ve sorumluluklarını artırıyorum. Çocuklarıma verdiğim en önemli öğüt ise **'mütevazı'** olmaları. Çünkü mütevazı insan daha başarılı olur. Ancak, boş başak dik durur, dolu başağın ise başı eğik olur. Onlara, **'siz dolu başak olmaya bakın'** diyorum. Ben onlara bir kapı açıyorum, içeri girdikten sonra ilerlemek kendi gayretlerine ve yeteneklerine bağlı."

HABER

ISO, sürdürülebilirlik yol haritalarından üçüncüsünü yayınladı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) sürdürülebilirlik vizyonu kapsamında 10 sektör için hazırlamaya başladığı yol haritalarından üçüncüsünü yayınladı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), küresel iklim değişikliği ve Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi sürdürülebilirlik çerçevesinde uluslararası ticarete yaşanan yeni sistemleri göz önünde bulundurarak belirlediği sürdürülebilirlik vizyonu kapsamında 10 sektör için hazırladığı yol haritalarını açıklamaya devam ediyor.

İSO'nun bünyesindeki 55 meslek komitesinin gruplandığı 10 ayrı sektör için küresel pazarda yüksek katma değer üretmek ve sürdürülebilirlik yetkinliklerini artırmak amacıyla hazırladığı rehberlerden üçüncüsünü Maden, Taş ve Toprak Ürünleri **Sanayi** Sektörü için açıkladı.

Rehber, **İSO** bünyesinde faaliyet gösteren ve Madencilik, Mermer ve Taş Ocakçılığı **Sanayi**, Mineral Ürünler **Sanayi**, Cam ve Cam Ürünleri **Sanayi** ve İnşaat Amaçlı Ürünler **Sanayi** meslek komitelerinin dahil olduğu "Maden, Taş ve Toprak Ürünleri **Sanayi**" Grubunun gelecek dönem sürdürülebilirlik çalışmalarını için sektöre özel yol gösterici öncelikler ve takip göstergeleri sunmak amacıyla hazırlandı.

HABER

Rehberde, Avrupa Yeşil Mutabakatı ile uyum kapsamında Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulan Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nda da "Milli Enerji ve Maden Politikası"na paralel olarak yıllık 1.000'er megavatlık rüzgar ve güneş enerjisi kurulu gücü geliştirilmesi hedefinin açıklandığı ve bu doğrultuda Yeşil Tarife ile ilgili altyapı ve bilinçlendirme çalışmalarının sürdürüğü anımsatıldı.

Bu çerçevede "Maden, Taş ve Toprak Ürünleri **Sanayi**" kapsamında yer alan sektörlerin ise önemli iklim ve çevresel etkileri olduğunun değerlendirildiğine işaret edilen rehberde, küresel enerji tüketiminin yaklaşık yüzde 40'ünün, su tüketiminin yüzde 25'inin ve karbon salımının 3'te 1'inin binalardan kaynaklandığı göz önünde bulundurulduğunda bu sektörlerde çevresel etkileri azaltmanın önemli olduğu vurgulandı.

Çimento, 'Sınırdaki Karbon Düzenlemesi'nde ilk beşte

ISO Maden, Taş ve Toprak Ürünleri **Sanayi** rehberinde, Avrupa'nın 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürülmesi, Avrupa Birliği'nin (AB), Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda (AYM) yer alan "Yenilenebilir Enerji Direktifi" ile 2030 yılında enerjinin yüzde 40'ünün yenilenebilir kaynaklardan sağlanması hedefleri ile AYM çerçevesindeki hedeflere ulaşmak için Temmuz 2021'de 'Fit for 55' (55'e Uyum Paketi) yasa teklifini açıkladığı hatırlatıldı.

Rehberde yer alan bilgilere bakıldığında, AB'nin bölgedeki karbon kaçacağını azaltmak adına, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) aracılığıyla ticarete yeni vergiler ve tarife dışı engeller ile örülmüş bir sistem üzerine çalışmaları sürüyor.

Buna göre, AB Komisyonu'nun iklimle ilgili hedeflerin gerçekleştirilmesi için ilk koşulu, ekonominin tümünde karbonun etkin biçimde fiyatlandırılması olarak görülürken,

AB'nin Fit for 55 ile açıkladığı SKDM kapsamında değerlendirilecek olan ilk 5 sektör arasında ise demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre ve elektrik sektörleri yer alıyor. İlk 5 sektörden biri olan çimento sektörünün Türkiye'den AB'ye ihracatı önemli büyüklükte bulunuyor.

Yenilenebilir enerjiye yönelik yatırımlar teşvik edilecek

Rehberde, Fit for 55 kapsamındaki diğer başlıklardan birinin de bina ısıtma sistemlerinde uygulanacak olan ayrı bir emisyon ticareti sistemi olduğunu anımsatıldı. Böylece, binalardan kaynaklanan emisyonların azaltılmalarını hızlandırarak yenilenebilir enerji kullanımına ve enerji verimliliğine yönelik yatırımların teşvik edilmesi hedefleniyor.

Rehberde ayrıca Mineral Ürünler **Sanayi** içinde yer alan klinker (çimento ana ham maddesi), kireçtaşı (lime) ve alçı (plaster) gibi ham maddelerin inşaat sektöründe yoğun olarak kullanılması sebebiyle materyal seçiminin ön plana çıktığı da not düşüldü.

"Maden, Taş ve Toprak Ürünleri **Sanayi**" özelinde Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda öne çıkan konular şöyle: "Eski ve verimli olmayan binaların yenilenmesi ve bu yenileme işlemleri sırasında ise döngüsel ekonomiye katkısı olacak materyal kullanılması, 'Pasif Bina' standartlarının geliştirilmesi ve mevcut binaların enerji verimliliğinin artırılması, binaların enerji performanslarının iyileştirilmesi, 2030 yılına kadar enerji kaynaklarının yüzde 32'sinin yenilenebilir enerjiye dönüştürülmesi, Sınırdaki Karbon Vergisi ile oluşabilecek karbon nedenli maddi yükler, düşük karbon endüstrileri, bulut tabanlı endüstri uygulamaları, atık ve plastik kullanımının azaltılması, döngüsel ekonomiye geçiş, üretimde tehlikeli kimyasalların kullanımının önlenmesi."